Numer 55.

DZIENNIK URZĘDOWY

WOIEWODZTWA MAZOWIECKIEGO

w Warszawie dnia 3 Września 1817 Roku.

Boni civis est, nosse instituta et leges civitatis, iisque obtemperare.

Nro 12447. Wydział Policyi

KOMMISSYA WOIEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

Kilkoletnie szczęśliwe doświadczenia, zapewne dotąd naywiększą część Obywateli i Mieszkańców Województwa Mazowieckiego przekonały, o zbawiennych dla ludzkości skutkach, wynikaiących z zaszczepienia się dzieciom krowiey ospy: uwalnia ona ich nietylko od niebezpieczeństwa którém są zagrożonemi naturalną ospą ludzką, odeymuiąc im zdolność do zarażenia się nią lecz nadto przywraca spokoyność rodzicom, troskliwym ciągle o ocalenie zdrowia swych dzieci, wzbudzaiąc w nich to ugruntowane na tylu doświadczeniach przekonanie iż:

Dziecie odbywszy krowią ospę zaszczepioną, naturalnéy iuż niepodlega.

Te podwóyne korzyści z dobrodzieystwa wynalazku ospy krowiey wypływaiące, niemogą uchodzić uwadze przywiązanych do dzieci rodziców, troskliwych o dobro kraiu Obywateli, a tém mniéy baczności Rządu, który nawet w razie gdzie zaniedbanie i przesądy wstrzymywać by miały wykonanie tego zarządzenia, uważa za obowiązek środkami właściwemi, wszelkie w téy mierze uprzątniać trudności.

Kommissya Woiewództwa Mazowieckiego lubo mniema iż Obywatele i Mieszkańcy Woiewództwa Mazowieckiego powodowani własnem przekonaniem, o szczęśliwych skutkach, zapewnionych doświadczeniem, w prowadzoney ospy krowiey, któremi Europy klęski sprawione zaraźliwą ospą naturalną, w większey części zmnieyszone zostały, lubo mówię w tém zapewnieniu; nie wątpi iż Obywatele i Mieszkańcy bez straty czasu, przy nastąpieniu pory wiosennéy i jesiennéy, odsyłać będą dzieci swoie w porządku, co do każdego Obwodu ieszcze przez byłych Podprefektów *respective* Powiatów, przepisanym do szczepienia krowiéy ospy: którą czynnością skutecznie zaymować się Lekarze Obwodowi łącznie z Osobami do tego upoważnionemi odebrali polecenie. Chcąc przecież opieraiącym się wykonaniu tego zarządzenia przypomnieć, ile w dalszych z tąd wyniknąć mogących skutkach własném szkodzą dzieciom, tak w względzie fizycznym i moralnym, zwraca ich uwagę na artykuł 1. Dekretu Króla JMci Saskiego pod dniem 4 Września 1811 roku, w przedmiocie szczepienia ospy krowiéy zapadłego, dotąd późnieyszemi ustawami Rządu niezmienionego, którym wyraźnie iest zastrzeżono, iż

„żadne dziecie z rodzone w kraiu, nie będzie przyięte do Akade„mii, Liceum, Gimnazium, ieżeli Rodzice iego nieokażą zaświad„czenia od Lekarza, zawidzianego przez Burmistrza, lub Wóyta „mieyscowego, że albo dziecie miało ospę naturalną, albo szcze„pioną krowią ospę. Uchybiaiący temu przepisowi, przełożony Aka„demii karze złotych 50, a przełożeni Liceum i Gimnazium karze „złotych 30 podpadną“ Rodzice przeto niestaraiący się, aby dzieciom przed upłynieniem roku, od dnia urodzenia w przyzwoitym czasie wiosennym lub iesiennym, (uważaiąc do pierwszey epoki miesiące Kwiecień i May, do drugiey zaś Wrzesień i Październik) ospa krowia szczepioną była, rozmyślnie narażaią dzieci na niebezpieczeństwo podlegania naturalnéy ospie, a nadto odeymuią im sposobność kształcenia się w szkołach publicznych. Jaka z tych dwóch względów na nich zpada odpowiedzialność, w własnym przekonaniu widzieć można. Namienić tu przecież wypada, iż Wóyci i Burmistrze z obowiązków czuwaiący nad ścisłym ustaw Rządowych dokonaniem, naymocnieysze od Kommissarzy Obwodowych odebrali zalecenie, aby się czynnie przykładali do uprzątania przeszkód tamuiących szczepienie dzieciom ospy krowiéy. Uważaiąc zaś wzbranianie Rodzicow za jedną z naycelnieyszych, maią takowych Rodziców Kommissarzom Obwodowym donosić, dla dania im sposobności przedstawienia ich Rządowi, iako opieraiących się przeciw zmierzaiącym ku oswobodzeniu ludzkości środkom.

Jakim zaś sposobem szczepienie ospy ochronnéy odbywać się ma, reskrypt JW Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 Października 1811 roku do Podprefektów przesłany i dokładną instrukcyą obeymuiący poniżey umieszcza się, z iak naymocnieyszym zaleceniem; ażeby Kommissarze Obwodowi, Burmistrze i Wóyci, niemniey Lekarze i Rodzice, ściśle do takowéy instrukcyi pod odpowiedzialnością zastosowali się.

Niniéysze zaś wezwanie Urzędnicy gminni nietylko w zwyczaynym sposobie, ale i przez ambony wszech wyznań do publicznéy podać maią wiadomości, i że się tak stało, przed Kommissarzami Obwodowemi udowodnić.

Instrukcya względem szczepienia Ospy Krowiey.

Gdy dla upowszechnienia ospy ochraniaiącéy, od usunięcia szkodliwych względem niéy przesądów zacząć należy, lubo iuż Minister Spraw Wewnętrznych z swéy strony do JWW. Biskupów uczynił odezwę; wszelako poleca Wmu Prefektowi, ażeby także zgłosił się do Duchowieństwa Parafialnego, przekładaiąc mu użyteczność tego zbawiennego wynalazku, i wzywaiąc, ażeby Lud w czasie nabożeństwa i nauki, względem niego oświecali, i zachęcali Rodziców, Krewnych, i Opiekunów, iżby dla ocalenia dzieci od kalectwa, oszpeceń i śmierci, do szczepienia ospy krowiey bez wstrętu przystępowali.

2.

Zaleci wszystkim przełożonym Szpitalów sierot i Podrzutków, aby dzieciom u nich utrzymywanym od Szpitalnego lekarza lub Chirurga, a gdzie tych niemasz od mieyscowych Lekarzy lub Chirurgów, od daty niniéyszego obwieszczenia, rozpoczęte i ciągle utrzymowane zostało szczepienie Ospy ochraniaiącéy.

3.

Równie wezwie przełożonych Liceów, Gimnaziów, aby ci odtąd, żadnego do tych szkół nieprzyimowali dziecięcia, któregoby Rodzice niezłożyli świadectwa Lekarza lub Chirurga, zaświadczonego przez Władze Administracyine mieyscowe, o odbytéy iuż szczepioney ospie ochraniaiącéy lub naturalnéy. Gdyby zaś znaydowały się dzieci w tychże szkołach, któ-

re ieszcze żadney ospy nieodbyły, maią zawiadomić Rodziców, Krewnych lub Opiekunów, iżby iak nayprędzey zlecili zaszczepienie oney dzieciom, ostrzegaiąc iż gdyby w zamierżonym czasie tego nieuskutecznili, dzieci na ich koszt odesłane im będą; Niezachowanie tego przepisu, ściągnęłoby na przełożonych Liceów i Gimnazyiów, karę artykułem 1, Dekretu Królewskiego naznaczoną.

4.

Zaleci niemniey Wny Prefekt wszystkim Wym Podprefektom, a ci Burmistrzom i Wóytom, wszelkich Gmin i Osad naypilnieyszą baczność, ażeby dzieci, naydaley do roku od ich urodzenia, mieli iuż zaszczepioną ospę ochraniaiącą.

5.

Wezwie Wny Prefekt w Mieście Departamentowym Fizyka niemniey i Fizyków miast, gdzie są takowi ustanowieni, a po Powiatach Podprefekci Fizyków i Chirurgów powiatowych, aby stosownie do następuiących przepisów w szczepieniu ospy ochraniaiącey postępowali.

6.

Kobiety sztuką położniczą trudniące się, którym, dla upowszechnienia tego dobroczynnego wynalazku Dekret JKMci w art: 3 szczepienia ospy krowiey dozwala, powinny uzyskać oddzielne o swéy do tego sposobności zaświadczenia od Fizyków lub Chirurgów Rządowych i te zaświadczenia przez Radę ogólną Lekarską potwierdzone bydź maią. Póki więc nieokażą takowych zaświadczeń, od Fizyków lub Chirurgów rządowych wydanych, że są dostatecznie z sposobem szczepienia zaznaiomione, i lekkim przypadkom dość często teyże ospie towarzyszącym, zaradzić usposobione, póty w szczepienie ospy téy, wdawać się nie będą mogły.

7.

Kobiety te sztuką położniczą trudniące się i dozwolenie od Rady ogólnéy lekarskiéy Xięztwa Warszawskiego do szczepienia ospy ochraniaiącéy maiące, powinny się wszelako w niektórych przypadkach, iako to w

poznawaniu dość często wątpliwych krost ospianych, lub innych zdarzyć się mogących znacznych zapaleń, ropień i ran, przez szczepienie udziałanych, niezwłocznie do Fizyków lub Chirurgów powiatowych, a w mieście Departamentowym do Fizyka Departamentowego lub mieyskiego, po skuteczną i wczesną Radę udawać, niedopełniaiąc tego przepisu od prawa szczepienia ospy ochraniaiącey odpadaią.

8.

W skutku artykułu 7, rzeczonego Dekretu dozwalaiącego i innym Osobom, nietrudniącym się nawet leczeniem, zaszczepiać ospę krowią, zaleca Minister Spraw Wewnętrznych Wmu Prefektowi Departamentu Warszawskiego, ażeby przez W. Podprefektów ogłosił, iż osoby poświęcać się chcące tey dobroczynney usłudze, pierwéy zgłaszać się winni do Fizyków Powiatowych lub ich zastępców, Ci zaś obowiązani są przesłać swą o ich zdatności w szczepieniu i powolności w postępowaniu do Rady ogólnéy Lekarskiéy opinią. Za otrzymaniem od téy dozwolenia, osoby te szczepieniem ospy ochraniaiącey trudnić się będą mogły, zawsze iednak pod warunkami w artykule 7 dla Akuszerek przepisanemi.

9.

Artykuł 4 Dekretu JKMści. czas do tego powszechnie zaprowadzić się i nieprzerwanie utrzymywać się winnego szczepienia ospy ochraniaiącey, wiosnę i Jesień oznacza. W tych porach roku, miesiące, Kwiecień i May na wiosnę, a Wrzesień i Październik na Jesień są naysposobnieysze.

10.

Powyższy przepis niema szczepienia ospy ochraniaiącey tamować i w każdey inney porze Roku, w przypadkach wszczętey a tym bardziey szerzącey się zarazy ospy ludzkiey.

11.

Fizycy i Chirurgowie Powiatowi co rocznie wcześnie z WW. Podprefektami umówić się maią względem porządku, podług którego szczepie-

nie koleyno w gminach następować będzie. WW. Podprefekci wcześnie uczynią w rzeczonych gminach rozporządzenie, wydadzą do Wóytów lub ich Zastępców zalecenia, aby się matki lub krewni z swemi dziećmi w dni świąteczne podług artykułu 4go Dekretu na mieysce iedno iakie uznaią za naydogodnieysze, zebrali; dla odbycia tamże przez przybyłego Fizyka lub Chirurga szczepienia.

12.

Natychmiast przy szczepieniu Fizycy i Chirurgowie, są obowiązani zapisać imiona rodziców lub krewnych dziecka, wiek iego, nazwisko gminy, dzień, miesiąc i rok.

13.

Gdy często zdarza się, iż po zaszczepieniu okaże się tylko krosta iątrząca, iako skutek rozdrażnioney skóry przez iad ospiany, albo też fałszywa krowia ospa się utworzy; przeto dla przekonania się o charakterze teyże ospy i zwykłym iéy biegu, obowiązuią się Fizycy i Chirurgowie, aby naypóźniey w dni 9 po pierwszym zaszczepieniu, rewizyą tegoż zaszczepienia uczynili.

14.

Po uczynioney rewizyi czyli ospa była prawdziwą, zaraz wydadzą Fizycy lub Chirurgowie świadectwo wiarygodne, iako iuż to dziecię odbyło ospę, podług utrzymywanego Dziennika. Zaświadczenie to zatwierdzić iest obowiązany Burmistrz, Wóyt gminy lub Jego zastępca, i takowe rodzicom, krewnym lub opiekunom dziecka wyda.

15.

Tenże sam porządek art: 13 i 14 przepisany iak nayregularniey zachować są obowiązane kobiety, sztukę położniczą praktykuiące, niemniey i osoby które do zaszczepienia teyże ospy, od Rady ogólney Lekarskiey upoważnione będą, a to pod utratą prawa szczepienia ospy ochraniaiącéy.

16.

Lekarze prywatni i Chirurgowie 1go i 2go rzędu w miastach trudniąc się szczepieniem ospy, obowiązani są równie utrzymywać dziennik swych zaszczepionych dzieci, z dodatkiem do rubryki artykułem 12 przepisanéy ulic i Nro domu. Także wydawać maią wierzytelne świadectwa, które przez władzę mieyscową wizowane bydź maią rodzicom, że ich dzieci odbyły ospę.

17.

Rodzice, krewni lub opiekunowie powierzonych sobie dzieci, o otrzymanych świadectwach od Lekarzy Chirurgów Rządowych i prywatnych lub od osób od Rady ogólney Lekarskiey dozwolenie maiących, niemniey od kobiet sztuką położniczą bawiących się, maią co kwartał w miastach Prezydentów lub Burmistrzów, a po wsiach Wóytów lub ich Zastępców uwiadomić, ci zaś listę tych dzieci WW. Podprefektom odsyłać, WW. Podprefekci obowiązani są dokładną tabellę zaszczepionych w swych Powiatach dzieci utrzymywać, i takową tabellę Wmu Prefektowi co rok przesyłać.

18.

Ważne zdarzenia przypaść mogące przy zaszczepieniach ospy krowiey, wszyscy lekarze i Chirurgowie, obowiązani są z naydokładnieyszym opisem przesłać do Rady ogólney Lekarskiey, aby ta potrzebne zbierać mogła obserwacye. Osoby zaś dozwolenie do szczepienia ospy maiące, iako też kobiety sztukę położniczą praktykuiące, takowe wydarzenia Fizykom lub Chirurgom donosić maią, a przez tych równie takowe do Rady ogólnéy lekarskiey przesłane bydź powinny.

19.

Żaden z Lekarzy tak Rządowych iak prywatnych lub Chirurgów, wskutku Dekretu Nayiaśnieyszego Pana artykułu 6, nie może pod żadnym pretextem szczepić ospy ludzkiey, czego nayściśleysze dopilnowanie Władzom mieyscowym poleca się. Przekonani o przewinienie do sądu policyinego po wymierzenie naznaczoney kary pociągnieni bydź powinni.

20.

Urzędnicy wszyscy zdrowia rządowi, w przypadkach wszczęcia ospy ludzkiey, maią się iak nayspieszniey udać na mieysce zarazy, i wszelkie przedsiebrać ostrożności do wstrzymania i dalszego szerzenia się tey ospy ludzkiey.

21.

Lekarz i Chirurgowie prywatni, obowiązani są iak tylko użyci będą do ospy ludzkiey, iak nayspieszniey donieść o tym w Mieście Departamentowym, Prezydentowi, w innych zaś miastach i po wsiach Podprefektom, że się ospa ludzka okazała, aby w tymże Domu przez Fizyka Departamentowego, Mieyskiego, powiatowego lub Chirurga, natychmiast potrzebne ostrożności przedsięwzięte bydź mogły.

22.

Władze mieyscowe uskuteczniać są obowiązane to wszystko, cokolwiek Urzędnicy zdrowia Rządowi w przypadku wszczętey ospy ludzkiey, za przyzwoite do utrzymania zarazy osądzą.

23.

Równie też Władze mieyscowe nadal pilną baczność mieć powinny, aby w przypadku śmierci dziecięcia na ospę ludzką, ciało iego odwiedzane niebyło i owszem takowe bez żadney okazałości w godzin naydaley 18 zachowane zostało w ziemi głęboko na stop 4, suknie zaś których dzieci chorobą złożone używały, natychmiast zniszczone bydź powinny.

w Warszawie dnia 6 Maia 1817.

PREZES

R. Rembieliński. Filipecki, Sekr: Jen: